

‘Van energieslurpend naar energieleverend’

Utrecht gaat de energieverpillers aanpakken, zegt gedeputeerde De Jong.

Door **Charlotte Huisman**

Je elektrische auto’s avonds inpluggen in je energieleverende huis. Dat is het toekomstbeeld van de Utrechtse gedeputeerde Wouter de Jong (ChristenUnie), die zichtbaar meer houdt van weidse vergezichten dan van gepolder en praktische bezwaren. De provincie Utrecht moet het voortouw nemen op het gebied van duurzaamheid, vindt hij. ‘We kunnen niet doorgaan op de huidige weg, nu de fossiele brandstoffen opraken en het klimaat verandert. Er moet een omslag komen.’

Zijn rigoureuze plan: in 2040 moeten alle gebouwen in de provincie Utrecht, zowel woonhuizen als kantoren, niet alleen energieneutraal zijn, maar zelfs energieleverend. En niet alleen de nieuwbouw, maar ook de bestaande bouw. Op de conferentie Utrecht 2040 volgende week staan de duurzame ambities centraal.

Vanwaar dit plan?

‘In Utrecht wordt 60 procent van de energie verbruikt door de gebouwde omgeving, met elektriciteit en verwarming. Dit percentage ligt in deze provincie zo hoog, omdat Utrecht weinig zware industrie heeft. In Leusden zag ik hoe twee huizen werden gebouwd. De ene eigenaar had gekozen voor een energieleverende woning; een goed geïsoleerd huis met onder meer zonnecollectoren, een warmtepomp en ledverlichting. Met het moderne comfort van een magnetron en een wasdroger, absoluut geen geitenwollensokken-gedoe. Zijn buurman bouwde een normaal huis. Hij heeft een energierekening van tussen de 300 en 400 euro, terwijl zijn buurman nul betaalt en tevens gratis 5.000 kilometer elektrisch kan rijden. Als je bedenkt dat de energieprijzen verder zullen stijgen, weet je dat mijn plan zin heeft. Investeren in energiebesparing en -levering kun je steeds sneller terug-



Gedeputeerde Wouter de Jong van de provincie Utrecht.

Foto Raymond Rutting / de Volkskrant

verdienen en in de woonlasten is het direct zichtbaar.’

Krijgt u bijval?

‘De overstap naar energiebesparing en duurzame energie biedt veel economische kansen, dat zijn bedrijven met me eens. Het is goed voor de lokale werkgelegenheid. We zien nu al vele initiatieven zonder dat de overheid daarbij betrokken was, zoals dat huis in Leusden. Er worden al energieleverende nieuwbouwhuizen gebouwd en bestaande gebouwen energieneutraal gemaakt. Er is een ondernemer bezig met energiezuinig stalbeheer. Er wordt gewerkt aan biogas uit visafval en er rijden bedrijfswagens op biogas uit rioolslib. Mij valt op dat deze ondernemers niet zozeer behoefte hebben aan financiële steun, maar vooral aan goede regelgeving. Het is onvoorstelbaar hoeveel belem-

meringen overheden weten op te werpen voor innovaties.’

Maar je kunt dit toch niet afdwingen als bestuurder?

‘In 2020 moeten alle nieuwbouwwoningen energieneutraal gebouwd worden, heeft het Rijk bepaald. Wij willen dat dit sneller wordt afgedwongen, over 2 à 3 jaar. En als je energieleverend wilt bouwen, moet je meer doen. Ik zou het liefst in 2020 honderdduizend kleine windturbines op daken in deze provincie zien. Nu zijn die nog duur, 15 duizend euro per stuk, maar als je er veel bestelt, kan de prijs gehalveerd en zijn de kosten snel terug te verdienen. Ik wil dat deze turbines vergunningvrij zijn, dat het niet mogelijk is dat je burens bezwaar gaan maken.’

Maar daarmee bent u er nog niet?

‘Wij gaan in 2010 aan de regering

Huizen en bedrijven moeten ook energie gaan leveren

vragen om een Utrecht-wet. Met die wet willen we van het Rijk de bevoegdheid krijgen om energieverpillers aan te pakken. Als we de mogelijkheden hadden, zouden we nu al beginnen. Dan kunnen we bijvoorbeeld met bedrijven afspraken maken hoe zij in enkele decennia hun bedrijfspand transformeren van energieslurpend naar energieleverend. Utrecht moet een proeftuin voor duurzaamheid worden. Wij hopen bo-

vendien met onder meer de Universiteit Utrecht het Europese Kenniscentrum voor Klimaat en Duurzaamheid binnen te halen.’

Hebben bedrijven daar in de nasleep van de crisis zin in?

‘Die crisis gaat wel weer voorbij. Als wij nu niet overstappen op andere energiebronnen, gaan we op een volgende crisis af als de energieprijzen stijgen. Maar als we deze transitie weten te maken dan staan we vooraan, en leveren onze innovaties nieuw exportpotentieel op. Bovendien zijn bedrijven al verplicht om energiemaatregelen te nemen die binnen vijf jaar terug te verdienen zijn. Wij willen het toezicht daarop in overleg met gemeenten opvoeren.’

U wilt bewoners en bedrijven gaan verplichten een grote investering te doen.

‘Eerst verleiden en belonen, dan op termijn verplichten. Ook minister Van der Laan van Wonen denkt over verplichting voor bestaande bouw na.’

Wat kost het?

‘Voor een standaardwoning kost de aanpassing tussen de 20- en 25 duizend euro, ongeveer 10 tot 15 procent van de kosten. Bij massale toepassing en verdere product vernieuwing kunnen die kosten omlaag. Een gemiddelde energierekening bedraagt 180 euro per maand, en die stijgt op termijn.’

Maar dan duurt het meer dan tien jaar om zoiets terug te verdienen. En zolang wonen mensen gemiddeld toch niet in een huis?

‘Een goed geïsoleerd huis doet het op de markt in de toekomst beter dan een energieslurpend huis. Het zal zich terugverdienen.’

Hoe moeten starters, die net met veel moeite een hypotheek hebben losgepeuterd in deze provincie die bekend staat om zijn hoge huizenprijzen, geld vinden om hun huis duurzaam te verbouwen?

‘Ik wil met banken afspraken maken over een groenfinanciering boven op de koopprijs voor dit soort verbouwingen. Ik vind ook dat de energierekening moet worden meegenomen in de integrale woonlasten. Dan zie je het prijsverschil per maand tussen een standaard en een duurzaam huis.’

En als je bijvoorbeeld geen dubbel glas wilt tegen een glas-in-lood raam, of als je van de welstandscommissie geen zonnepanelen mag plaatsen op je monumentale pand?

‘Bij het eerste energieneutrale monument in de provincie blijkt dat er veel mogelijk is.’

Maar het kost wel wat?

‘Wij worden er beter van als provincie. Het is ook economisch interessant, het zal veel werkgelegenheid opleveren in de bouw en in de installatietechniek. We zullen er ook zorg voor dragen dat er goed wordt gecontroleerd, dat zich bijvoorbeeld geen problemen voordoen met balansventilatie. Dat er geen beunhazen komen voorrijden, maar een vakbekwame aannemer. De kansen liggen voor het grijpen.’